

Soleiðis loysa vit bústaðartrotið og byggja kring alt landið

Kristina Háfoss

Landsstýrskvinna og valevni fyri Tjóðveldi

Bústaðartrotið skal loysast sum skjótast. Tí ovurstórur tørvur er á fleiri bústøðum í Føroyum. Vit eru nú um 52.000 íbúgvar, og fólkvøksturin – har vit gerast 7-800 fleiri á hvørjum ári – heldur áfram. Tað er tí alneyðugt at fáa til vega fleiri bústaðir til ein rímligan kostnað, ið fólk megna at rinda – og bústaðir, ið nøkta tann ymiska tørv, ið er. Eisini skal vera møgulegt at byggja kring alt landið – og tað ber væl til.

500 fleiri leigu- og lutabústaðir og lestrarbústaðir

Vit hava givið Bústaðir heimild at byggja 200 bústaðir afturat. Men hetta er ikki nóg mikið. Bústaðir skulu fáa heimild at byggja 500 leigu- og lutabústaðir, umframt teir 400 leigubústaðirnar, sum verða tøkir í 2020. Av hesum skulu eisini byggjast lestrarbústaðir, so lesandi hava møguleika

at búa saman og til rímligan kostnað, meðan tey eru undir útbúgving.

Nógv ynskja at leiga – heldur enn at eiga – bústað. Vit skulu tí menna ein fjøltáttaðan bústaðarmarknað, soleiðis at tað ber til, at finna ein bústað, ið hóskar til tann tørv tú hevur. Tað kann ikki vera meiningin at fólk eru noydd at taka stór húsalán, og keypa egin hús, um tey ynskja at búseta seg í Føroyum.

Kommunur byggja eldrabústaðir

Vit hava givið kommununum heimild til, at byggja eldrabústaðir í størri mun enn áður. Hetta tí, at øll hava ymiskan bústaðartørv alt eftir hvar í lívinum vit eru. Tá tú gerst eldri eigur møguleiki at vera fyri, at flyta í minni og meira hóskandi bústað. Hetta fyri at lætta um gerandisdagin og lætta um tá umræður viðlíkahald, figgjarglaga v.m. Tá verða eisini fleiri hús tøk á bústaðarmarknaðinum hjá teimum ungu, ið ynskja at seta fótur undir egið borð og kanska stovna familju. Hetta vil aftur lækka prísir á húsum. Samstundis vil ein meira hóskandi bústaður, saman við góðari heimarøkt, gera, at fólk kunnu búa sum longst í egnum heimi.

Landið byggja fleiri bústaðir til fólk við serligum avbjóðingum

Vit hava sett 200 mió. kr. av til, at byggja nýggjar bústovnar, bú- og umlættingardepil og barnaheim. Fyrirreikingar eru gjørdar, og klárt er at fara í gongd við fleiri av verkætlanunum. Hetta er eisini alneyðugt, tí ovurstórur tørvur er á, at byggja nýggjar bústaðir til fólk við serligum avbjóðingum. Eisini verður 5. hvør íbúð hjá

Bústaðir latin Almannahverkinum at leiga víðari til fólk við serligum avbjóðingum. Framstig eru hend – serliga uttanfyri miðstaðarøkið – seinastu árin, men í miðstaðarøkinum húsast alt ov nógv í eldri sethúsum, sum í flestu førum als ikki eru egnað til bústað. Hetta hava búfólk, starvsfólk og avvarandi staðfest í árávi, og hetta verður umsiðir nú gjørt nakað við. Men umframt tær 200 mió. kr. vilja vit í 5-ára figgjarkørmunum seta 100 mió. kr. av afturat, soleiðis at vit til fulnar fáa nøkta tann tørv, sum er, á nýggjum bústovnum og vardum bústøðum. Tí øll hava rætt til eitt gott heim.

Fígging til nýbygging kring alt landið

Men tað eru sjálvandi eisini nógv, ið ynskja at byggja egin hús. Her er trupulleikin, at trupult er at fáa figging, um tú ynskir at búseta teg uttanfyri størru býrnar í Føroyum. Hetta má og skal vera møgulegt. Annars verða vit sum land og fólk fátækari. Tí nærur ongin nýggj búseting verður á bygd. Hetta kunnu vit ikki góðtaka. Um tú annars hevur neyðugu inntøkuna og gjaldsevnið til at rinda fyri lánið, so eigur landsins bústaðaramboð – Bústaðir – at kunna bjóða 2. veðrættarlán til bygging uttanfyri størru býrnar, til tann partin av láninum, ið bankarnir, vegna verandi lóggávu, ikki hava møguleika at bjóða. Soleiðis ber til at byggja og liva kring alt landið.

Føroysk realkreditt-lánsbrøv fígga bústaðir

Tað ber eisini væl til, at fígga nýggju bústaðarbyggingina hjá Bústaðir –

uttan at landskassin gerst partur av hesum. Tí stórir partur av føroysku uppsparingini – herundir tær umleið 10 milliardirnar av pensjónsuppsparing – verða í dag sett í donsk og útlendsk lánsbrøv, ið verða brúkt til at byggja bústaðir uttanlands fyri. Hetta skulu vit broyta. Hava longu broytt hetta partvíst. Tí vit góvu í 2016 Bústaðir heimild til, at útskriva lánsbrøv á 250 mió. kr., við trygd í bústøðunum, til at byggja um 200 bústaðir afturat. Henda heimild skal útbyggjast. Bústaðir eiga at kunna útskriva føroysk realkreditt-lánsbrøv við trygd í 500 leigu- og lutabústøðum afturat. Tá kunnu íleggjarar – heldur enn at seta peningin í útlendsk lánsbrøv og útlenska bústaðarbygging – seta part av íløgnum í bygging av bústøðum í Føroyum. Hetta gevur sera góða meining.

Soleiðis loysa vit bústaðaravbjóðingina saman

Undanfarna samgonga – við Fólka-flokkinum og Sambandsflokkinum á odda – ynskti ikki at lata upp fyri hesum møguleika. Vit hava hinvegin tikið fyrsta stigið við, at geva Bústøðum heimild til, at útskriva 250 mió. kr. í lánsbrøvum. Og vit fara eitt nú at taka stig til, at geva Bústøðum neyðugu heimildina til at byggja fleiri leigu-, luta- og lestrarbústaðir afturat – fíggað við føroyskum lánsbrøvum við trygd í føstu ognini. Eisini byggja vit nú og frameftir fleiri bústovnar og vardar bústaðir, og kommunurnar kunnu nú byggja fleiri eldrabústaðir.

Soleiðis loysa vit bústaðaravbjóðingina saman – um vit fáa títt álit á løgtingsvalinum leygardagin.

At dansa við einum fíli...

Sunrid Traðará,

valevni fyri Sambandsflokkinn til Løgtingið

Tá tú tosar við foreldur, sum hava børn við serligum tørv, so er aftur-

vendandi at hoyra, at tað, sum tey halda er mest strævið, er teirra stríð við almennu myndugleikarnar fyri at fáa líkinda hjálp.

Tey kenna tað sum um tær ymisku almennu skipanirnar royna at sleppa undan at veita neyðugu hjálpina, ikki fortelja teimum um teirra rættindi og royna at turka ábyrgdina yvir á onkra aðra almenna skipan. Foreldur kunnu fortelja um áralangt stríð fyri at veita teirra børnum neyðugar tænastr og teirra viðurskipti við almennu skipanir hava verið sum ein dansur við einum fíli; tungt, strævið og óstorsligt.

Sambandsflokkurin heldur, at tað almenna eigur at verða við til at nøkta ein grundleggjandi tørv fyri hjálp og sjálvhjálp til allar borgarar og tryggja, at neyðugar kjarnutænastr verða mentar.

Vit mugu gera hetta betri enn al-

mennu skipanirnar megna í dag. Tað letur til, at tað er neyðugt við eini hugburðsbroyting. Skipanirnar hava til uppgávu at hjálpa hesum fólki og IKKI at senda tey frá Heródesi til Pilatus - Vit mugu hava skipanir, har dentur verður lagdur á samstarvið millum tey, sum skulu veita sjúkra- viðgerð, stuðulsfyriskipanir, bústaðarmøguleikar, útbúgvingar- og arbeiðstilboð o.t.

Hetta er eitt av teimum sera átroðkandi málunum, sum eg vil virka fyri at fáa loyst beinanvegin, um mær eydnast at koma á ting. Vit mugu og skulu gera tað betri enn tað sum hesi mongu foreldur uppliva í dag.

Ein krossur fyri meg á listanum hjá Sambandsflokkinum tryggjar hetta.

